

FYLKESMANNEN I ROGALAND

Utdanningsavdelinga

Vår ref.: 2004/7970

Arkivnr.:

Deres ref:

Vår dato : 08.06.2004

Randaberg kommune
Postboks 40
4070 RANDABERG

Tilbakemelding etter besøk i Randaberg kommune 23.03.04

Fylkesmannen i Rogaland, Utdanningsavdelinga, var på kontakt- og tilsynsbesøk i Randaberg kommune 23.mars 2004. Skolevurdering og kvalitetsutvikling var hovedtema for besøket. Temaet ble belyst gjennom samtaler/intervju med representanter for kommunens administrative ledelse, samt skoleledere og representanter for lærere, foreldre og elever.

Del 1:

Første del av kommunebesøket var satt av til strukturerte samtaler/intervju med informanter fra skole og PPT.

Del 2:

Andre del av kommunebesøket var satt av til informasjon/drøfting av aktuelle tema som kommunen hadde uttrykt ønske om å sette på dagsordenen.

Følgende personer deltok ved kontakt- og tilsynsbesøket:

Randaberg kommune	Per Haarr	rådmann
	Irene Ravndal	kommunalleder
	John Gunnar Johnsen	rektor, Goa skole
	Jenny Nilssen	rektor, Harestad skole
	Helene Vistnes	rektor, Grødem skole
	Ingrid Børve	leder PPT
	Jan Ivar Birgersen	lærer, voksenopplæringen
	Else Marie Oksum	lærer, tillitsvalgt Goa skole
	Britt Helen Harestad	lærer, tillitsvalgt og styrerepresentant Harestad skole
	Torfinn Goa	hovedtillitsvalgt, Utdanningsforbundet
	Willy Skjæveland	leder i FAU og SU, Goa skole
	Olav Boye Sivertsen	leder i driftsstyret, Harestad skole
	Fredrik Kayser	elevrepresentant, Goa skole
	Siri Raustein	elevrepresentant, Goa skole
	Cathrine Immerstein	elevrepresentant, Harestad skole
Espen Sørensen	elevrepresentant, Harestad skole	
Fylkesmannen i Rogaland	Svein Helgesen	utdanningsdirektør
	Audun Gjerde	rådgiver
	Rune Andersen	rådgiver

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	e-post:	Landbruksavd.	Telefon:
		51568700	postmottak@fm-ro.stat.no	Lagårdsv. 80	51568700
Postboks 59	Lagårdsv. 78	Telefaks:	Hjemmeside:	Postboks 59	Telefaks:
4001 Stavanger	Stavanger	51568811	www.fylkesmannen.no/rogaland	4001 Stavanger	51568811

DEL 1

Intervju/samtaler med fokus på lokal skolevurdering og kvalitetsutvikling

Samtalene tok utgangspunkt i et sett av spørsmål som benyttes ved kontakt- og tilsynsbesøk i alle kommuner. Flertallet av spørsmålene er felles for alle informantgruppene, men de er likevel tilpasset de ulike representantene. Samtalene var organisert gruppevis. Hovedtema i samtalene er kommunens/skolens arbeid med skolevurdering og kvalitetsutvikling, med basis i Forskrift til Opplæringslova, §2-1:

” Skolen og lærebedrifta skal jamleg vurdere i kva grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa medverkar til å nå dei måla som er fastsette i den generelle delen av læreplanen og dei enkelte læreplanane for fag. Kommunen og fylkeskommunen har ansvar for å sjå til at vurderinga blir gjennomført etter føresetnadene.”

Arbeid med lokal skolevurdering og kvalitetsutvikling

Skolene i Randaberg synes å ha utviklet relativt gode rutiner for skolebasert vurdering. Arbeidet på skolenivå har i stor grad tatt utgangspunkt i kommunens overordnede føringer for lokalt handlings-/virksomhetsplanarbeid, gjeldende for perioden 2002-2004. Det har vært fokus på mål/visjon og valgt ut bestemte satsingsområder i forhold til kompetanseutvikling, pedagogiske utviklingsområder og skolevurdering. Det er videre påpekt at lokale planer skal fungere som forbedrings- og utviklingsverktøy med konkrete mål som kan etterprøves. Prosessene på skolene rundt skolevurdering og kvalitetsutvikling synes å ha god forankring i organisasjonen og hele personalet.

Et sterkere, mer tydelig og samordnet engasjement og systematisk oppfølging fra kommunenivåets side etterlyses. Skolene mener det i større grad bør legges til rette for erfaringsutveksling, slik at en på en bedre måte kan utnytte lokal kompetanse på området. Arbeid med å videreutvikle planer og rutiner på området er satt i gang, på initiativ fra kommunens ledelsesnivå.

Medvirkning i skolevurderingsarbeidet

PPT deltar i hovedsak i vurderings- og utviklingsarbeid knyttet til spesialpedagogiske tiltak på individnivå. Skolene ønsker en mer aktiv rolle fra PPT sin side i arbeidet med kvalitetsutvikling i skolene, med større fokus på systemretta arbeid og observasjon av elever i arbeid i hverdagssituasjonene. PPT uttrykker fra sitt ståsted at både organisasjonsmodell, kapasitetsproblemer og kultur/tradisjon hindrer en bredere involvering.

Gjennom alternativ modell for skole-hjem-samarbeid og arbeidet i driftsstyret på Harestad skole er relativt mange foreldre direkte involvert i det lokale vurderings- og utviklingsarbeidet. Mer generelt synes det fortsatt å være et betydelig utviklingspotensiale m.h.t. foreldre- og elevmedvirkning. Fastere rutiner vil gjøre medvirkningsarbeidet mindre personavhengig. En hovudutfordring er å nå bredere ut enn til de som har formelle verv i FAU/driftsstyre eller i elevråd.

Redskaper brukt i arbeidet med lokal skolevurdering

Virksomhetsplaner, interne/eksterne årsmeldinger, brukerundersøkelser, kartleggingsprøver, karakterstatistikker og medarbeider-/kollegasamtaler brukes som viktige redskaper i arbeidet med skolevurdering og kvalitetsutvikling. De ulike aktørene synes å ta på alvor og være fortrolige med rutinene og forventninger om systematisk vurderingsarbeid på alle nivå. Skolelederne er spesielt opptatt av dialogen og refleksjonen omkring de resultater og ”funn” som framkommer, med sikte på å sette i verk forbedringstiltak.

DEL 2

Aktuelle saker/tiltak i Randaberg kommune – orientering og drøfting

Administrativ organisering

Randaberg kommune gjennomførte en organisasjonsendring i 2001, med en lokal tilpasset to-nivåmodell. Kommunalleder for tjenesteutvikling ivaretar den skolefaglige kompetansen etter opplæringsloven, og er bl.a. kommunens kontaktledd mot fylkesmannen. Rektorene ved de tre skolene i kommunen er avdelingsledere med fullt ansvar for økonomi, personal og tjenesteyting/drift, og rapporterer direkte til rådmannsnivå.

Ny organisering gjennomgås første halvår 2004 med sikte på en tilpasning fra høsten 2004.

Erfaring med driftsstyremodell på Harestad skole

Forsøk med driftsstyremodell på Harestad skole siden 2002 har gitt interessante erfaringer både med tanke på styring av skolene generelt og foreldremedvirkning spesielt. Tilbakemeldinger underveis har i hovedsak vært positive. Det foretas nå en endelig evaluering med sikte på avklaring av en framtidig styringsmodell for Harestad skole. Med bakgrunn i denne evalueringen vil kommunen gjennomgå organiseringen av Grødem og Goa skole, og konkludere mht. styreform for alle skolene i løpet av skoleåret 2005 - 2006.

Ressursbruken i grunnopplæringa – pedagogisk forsvarlige grupper

Skolene i kommunen er godt i gang med å drøfte utfordringene i kjølvannet av lovendring og overgang fra klasse- til gruppeorganisering. Det må finnes praktiske løsninger omkring ny ordning med basisgrupper/kontaktlærer. Skoleeier har et overordnet ansvar for å vurdere hva som er pedagogisk forsvarlig gruppestørrelse, innenfor rammene av de forutsetninger som er lagt fra Stortingets side.

Rett til spesialundervisning/spesialpedagogisk hjelp etter § 5-1 og 5-7

Grenseområdet mellom spesialundervisning og tilpassa opplæring oppleves til tider som uklart og vanskelig. Manglende samsvar mellom sakkyndige tilrådninger fra PPT og skolens tilgjengelige ressurser kan til tider skape spenninger mellom skole, PPT og foreldre. Ressursreduksjoner gjør det vanskelig å følge opp de sakkyndige tilrådingene.

Det uttrykkes behov for en gjennomgang av PPT som organisasjon, både i lys av forventninger om mer fokus på systemretta arbeid og situasjonen med for mange elever med enkeltvedtak som har krav på individuell oppfølging.

Ressurssituasjon

Kommunen har skoleåret 2003/2004 måttet foreta betydelige reduksjoner i ressursinnsatsen til skole. I følge foreløpige KOSTRA-tall kommer Randaberg meget svakt ut når det gjelder utvikling i ressursinnsats fra foregående til inneværende skoleår. Bare en kommune i Rogaland ligger lavere.

Kommunen har 1,6 stilling innenfor voksenopplæring. I 2004 har ingen elever eksamensretta grunnskoleopplæring. På grunn av det som synes å være feilrapportering i GSI, framstår Randaberg med spesielt høye aktivitetstall på dette området.

Oppsummering/vurdering

Påfølgende vurdering/oppsummering fra utdanningsdirektøren bygger i hovedsak på inntrykkene fra samtaler og informasjon under kontakt- og tilsynsbesøket, samt fra gjennomgang av skriftlig materiale innsendt fra kommunen i forkant av besøket.

Skolene i Randaberg kommune synes å ha etablert et relativt tydelig system med gode rutiner for arbeidet med lokal skolevurdering og kvalitetsutvikling, både når det gjelder mål og strategier, virksomhetsplaner og prioriterte satsingstiltak. Det er dermed lagt et godt grunnlag for videre lokalt forankra arbeid med evaluering og oppfølging av lokale kvalitetsutviklingsmål, ikke minst i møte med de nye utfordringene som nasjonalt vurderingssystem vil representere.

I det videre arbeidet synes det å være behov for at overordnet kommunenivå framstår med en mer tydelig pådriver-, støtte- og samordningsrolle enn tilfellet har vært til nå. I forbindelse med utviklingen av nasjonalt vurderingssystem for grunnsopplæringen understrekes skoleeiers ansvar og rolle tydeligere enn før.

Erfaringene med ny organisasjonsmodell synes å aktualisere behov for en nærmere gjennomgang av roller og kommunikasjonslinjer mellom skolenivået og kommunenivået. Skolelederne uttrykker klare ønsker om en tettere oppfølging fra kommuneledelsens side. Begrunnelsen er bl.a. ønske om tydeligere overordna føringer som kan gi mer kontinuitet og dynamikk i utviklingen, samt avlastning i forhold til tidkrevende driftsfunksjoner. Det uttrykkes behov for å drøfte grenseoppgangen mellom en felles plattform for Randabergskolen og det lokale handlingsrom for hver enkelt skole. Videre bør man drøfte og belyse skolelederens situasjon og roller, både i lys av ny organisasjonsmodell og som følge av at to av skolene i kommunen er svært store, og dermed ekstra krevende å lede. I tillegg er det et klart behov for en gjennomgang av PP-tjenestens rolle og arbeidsformer, både i et kommunalt organisasjonsperspektiv og i samhandlingsperspektivet PPT-skole.

Spesielt som følge av interessant utviklingsarbeid og forsøk med alternativ styringsmodell på Harestad skole, er Randaberg en foregangskommune når det gjelder samarbeid skole-hjem og foreldremed-virkning i vid forstand. En viktig utfordring for kommunen framover vil være å ta vare på det beste i "Harestadmodellen" og utnytte erfaringene til å oppnå økt foreldreengasjement og mer reell toveis-kommunikasjon og medvirkning enn det som i dag er hovedregelen. Skolene og de foresatte er samstemte om at god dialog og sterkere foreldremedvirkning på skolehverdagen forutsetter at de foresatte har en reell vilje til å engasjere seg. Dette er en utfordring for alle parter.

Når det gjelder elevmedvirkning har Randaberg samme utfordring som andre kommuner: å finne gode modeller som kombinerer frihet og ansvar på en forsvarlig måte. Fylkesmannen vil utfordre kommunen til å arbeide konkret med sikte på å styrke elevenes reelle innflytelse på egen hverdag og læringssituasjon, sett på bakgrunn av alder og modningsnivå. Det gjelder både i forhold til planlegging og gjennomføring av læringsarbeidet i gruppene og i forhold til skolen sitt overordna planarbeid.

Randaberg kommune har fra 2002/2003 til 2003/2004 hatt en klart negativ utvikling når det gjelder ressursinnsats i skolene. Dette kan bl.a. føre til flere sakkyndige anbefalinger om spesialundervisning. Fylkesmannen vil, om kommunen ønsker det, kunne bidra i en dialog med kommunen om prosedyrer og rutiner i forbindelse med sakkyndig vurdering og enkeltvedtak om spesialundervisning, i tråd med overordna intensjoner og gjeldende lov- og regelverk på området.

Fylkesmannen vil til slutt takke Randaberg kommune for et hyggelig og godt tilrettelagt besøk, god informasjon og konstruktiv dialog.

Med hilsen

Svein Helgesen
utdanningsdirektør

Rune Andersen
rådgiver

*Saksbehandler: Rune Andersen
Saksbehandlers telefon: 51 56 87 37
E-post: rune.andersen@fm-ro.stat.no*